ZAMONAVIY IQTISODIYOT VA INTELLEKTUAL TEXNOLOGIYALAR
Ilmiy-uslubiy elektron jurnali — Sharq universiteti
ISSN: 3093-9062 Vol. 1 No. 1 (2026)

O‘ZBEKISTONDA STARTAP EKOTIZIMINING RIVOJLANISHI: INNOVATSIYA VA IQTISODIY O‘SISH OMILI SIFATIDA

Ahmadjonova Mohidil Abdujalil qizi, Talaba (bakalavr),
Namangan davlat pedagogika instituti,
ORCID: 0009-0005-5219-5211,
ahmadjonovamohidil9@gmail.com
DOI: https://doi.org/10.66493/1syjb115

Annotatsiya: Ushbu maqolada O‘zbekistondagi startap ekotizimining hozirgi holati, rivojlanish tendensiyalari va iqtisodiy ahamiyati tahlil qilinadi. Tadqiqotda innovatsion startaplarning milliy iqtisodiyotga qo‘shayotgan hissasi, ularni qo‘llab-quvvatlashga yo‘naltirilgan davlat siyosati va moliyaviy mexanizmlar ko‘rib chiqiladi. Statistik ma’lumotlar va kontent-tahlil metodlari asosida startaplar soni, ularga jalb etilayotgan investitsiyalar hajmi va ish o‘rinlari ko‘rsatkichlari o‘rganiladi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, O‘zbekistonda startap harakati jadal sur’atlar bilan rivojlanmoqda va yosh tadbirkorlar uchun qulay muhit yaratilmoqda. Muallif iqtisodiy diversifikatsiyani ta’minlash hamda texnologik tarmoqlarni kengaytirish bo‘yicha aniq tavsiyalar beradi. Maqola iqtisodchi-tadqiqotchilar, siyosatchilar va startap amaliyotchilari uchun foydali manba bo‘lib xizmat qilishi mumkin.

Аннотация: В данной статье анализируется текущее состояние стартап-экосистемы Узбекистана, тенденции её развития и экономическое значение. В исследовании рассматриваются вклад инновационных стартапов в национальную экономику, государственная политика и финансовые механизмы, направленные на их поддержку. На основе статистических данных и методов контент-анализа изучаются количество стартапов, объём привлекаемых инвестиций и показатели занятости. Результаты исследования свидетельствуют о том, что стартап-движение в Узбекистане развивается ускоренными темпами и создаются благоприятные условия для молодых предпринимателей. Автор даёт

© Sharq universiteti, 2026

ISSN: 3093-9062 Vol. 1 No. 1 (2026)

конкретные рекомендации по обеспечению экономической диверсификации и расширению технологических отраслей. Статья может служить полезным источником для исследователей-экономистов, политиков и практиков стартап-сферы.

Abstract: This article analyzes the current state of the startup ecosystem in Uzbekistan, its development trends, and economic significance. The study examines the contribution of innovative startups to the national economy, the state policy and financial mechanisms aimed at supporting them. Based on statistical data and content analysis methods, the number of startups, the volume of attracted investments, and employment indicators are studied. The results show that the startup movement in Uzbekistan is developing at an accelerated pace and a favorable environment is being created for young entrepreneurs. The author provides specific recommendations for ensuring economic diversification and expanding technological sectors. The article can serve as a useful source for economic researchers, policymakers, and startup practitioners.

Kalit so‘zlar: startap, innovatsiya, ekotizim, raqamli iqtisodiyot, tadbirkorlik, investitsiya, texnopark, O‘zbekiston.

Ключевые слова: стартап, инновации, экосистема, цифровая экономика, предпринимательство, инвестиции, технопарк, Узбекистан.

Keywords: startup, innovation, ecosystem, digital economy, entrepreneurship, investment, technopark, Uzbekistan.

Kirish

Bugungi kunda dunyo iqtisodiyotida innovatsiyalar va startap harakati tobora muhim o‘rin egallaydi. Texnologik taraqqiyot va raqamli transformatsiya sharoitida startaplar nafaqat yangi mahsulot va xizmatlar yaratadi, balki iqtisodiy o‘sishning muhim dvigateli sifatida ham qaraladi [1]. O‘zbekiston ham so‘nggi yillarda ushbu

DOI: https://doi.org/10.66493/1syjb115
© Sharq universiteti, 2026

ISSN: 3093-9062 Vol. 1 No. 1 (2026)

global tendensiyadan chetda qolmay, innovatsion tadbirkorlikni rivojlantirish yo‘lida bir qator muhim islohotlarni amalga oshirdi.

Mamlakatimizda 2017-yildan boshlab amalga oshirilayotgan islohotlar natijasida startap ekotizimi jadal rivojlanmoqda. IT-Park, Technopolis va boshqa innovatsion markazlarning tashkil etilishi, shuningdek, «IT-Nation» konsepsiyasining qabul qilinishi — bu yo‘nalishdagi muhim qadamlar hisoblanadi [2]. Ushbu tadqiqotning maqsadi O‘zbekiston startap ekotizimini kompleks tahlil qilish hamda uning iqtisodiy o‘sishga ta’sirini baholashdan iborat.

Adabiyotlar tahlili

Startap ekotizimlari mavzusi xorijiy va mahalliy tadqiqotchilar tomonidan keng o‘rganilgan. Isen va Blank [3] startapni «takrorlanadigan va kengaytirishga mo‘ljallangan biznes modeli izlayotgan tashkilot» sifatida ta’riflaydi. Isenberg [4] esa startap ekotizimining olti asosiy elementini — siyosat, moliya, madaniyat, qo‘llab-quvvatlash, inson kapitali va bozorlarni — belgilagan.

O‘zbek olimlari orasida Toshmatov va Raximov [5] mamlakatimizda innovatsion tadbirkorlik rivojlanishining institutsional asoslarini tahlil qilishgan. Biroq mahalliy startap ekotiziminig miqdoriy tahlili va uning makroiqtisodiy ko‘rsatkichlarga ta’siri etarlicha o‘rganilmagan bo‘lib, ushbu tadqiqot aynan shu bo‘shliqni to‘ldirishga qaratilgan.

Tadqiqot metodologiyasi

Tadqiqotda quyidagi metodlardan foydalanildi: taqqoslama tahlil, statistik tahlil, kontent-tahlil va keys-stadi usullari. Ma’lumotlar manbalari sifatida O‘zbekiston Respublikasi Statistika agentligi ma’lumotlari, IT-Park hisobotlari, xalqaro tashkilotlarning tahliliy hujjatlari va ekspert intervyulari ishlatildi. Tadqiqot davri: 2018–2024-yillar.

DOI: https://doi.org/10.66493/1syjb115
© Sharq universiteti, 2026

ISSN: 3093-9062 Vol. 1 No. 1 (2026)

Miqdoriy tahlil uchun 2018–2024-yillardagi startap soni, jalb etilgan investitsiyalar hajmi va ish o‘rinlari ko‘rsatkichlari solishtirildi. Sifat tahlili uchun muvaffaqiyatli startaplarning 5 ta keys-stadi holati ko‘rib chiqildi.

Tahlil va natijalar

Tahlil natijalari shuni ko‘rsatadiki, O‘zbekistonda ro‘yxatdan o‘tgan startaplar soni 2018-yildagi 120 tadan 2024-yilga kelib 1 400 tadan oshdi, ya’ni 6 yil ichida 11 baravar ko‘paydi. Jalb etilgan investitsiyalar hajmi ham shu davrda 5 million dollardan 120 million dollargacha o‘sdi [6].

IT-Park tarkibida faoliyat yuritayotgan startaplarning 68 foizi raqamli xizmatlar sohasida, 18 foizi agrotex, 9 foizi fintech va 5 foizi boshqa sohalarda ixtisoslashgan. Eng ko‘p ish o‘rni yaratgan startaplar qatoriga Uzum Market, Billz va MyTaxi kiradi.

Keys-stadi tahlili asosida muvaffaqiyatli startaplarning uchta umumiy xususiyati aniqlandi: (1) aniq bozor muammosiga yo‘naltirilganlik; (2) kuchli mahalliy hamkorlik tarmoqlari; (3) xalqaro akselerator dasturlarida qatnashish tajribasi [7].

Xulosa va takliflar

Tadqiqot natijalari asosida quyidagi xulosalar chiqarildi: O‘zbekistonda startap ekotizimi sezilarli darajada rivojlanmoqda va milliy iqtisodiyotning diversifikatsiyasiga hissa qo‘shmoqda. Davlat siyosati innovatsion tadbirkorlikni qo‘llab-quvvatlashga qaratilgan bo‘lsa-da, ba’zi tizimli muammolar — venchur moliyalashtirish mexanizmlarining yetarli rivojlanmaganligi, malakali kadrlar tanqisligi va bozor qamrovining cheklanganligi — hali ham mavjud.

Muallif quyidagi takliflarni ilgari suradi: (1) venchur fond infratuzilmasini kuchaytirish; (2) universitetlar bilan sanoat o‘rtasidagi hamkorlikni kengaytirish; (3) muvaffaqiyatli startaplarni eksport qilishga yordam beruvchi davlat dasturlarini yaratish; (4) mintaqaviy startap klasterlarini shakllantirish.

DOI: https://doi.org/10.66493/1syjb115
© Sharq universiteti, 2026

ISSN: 3093-9062 Vol. 1 No. 1 (2026)

Foydalanilgan adabiyotlar

[1] Blank S., Dorf B. The Startup Owner’s Manual. K&S Ranch, 2012, pp. 1–20.

[2] O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 28-apreldagi PF-5992-sonli Farmoni «Axborot texnologiyalari sohasini jadal rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida».

[3] Isen E., Blank S. Why the Lean Startup Changes Everything. Harvard Business Review, 2013, Vol. 91(5), pp. 63–72.

[4] Isenberg D. The Entrepreneurship Ecosystem Strategy as a New Paradigm for Economic Policy. SSRN, 2011, pp. 1–13.

[5] Toshmatov A., Raximov B. O‘zbekistonda innovatsion tadbirkorlik: muammo va istiqbollar. Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar, 2022, №4, 55–68-betlar.

[6] IT Park Uzbekistan Annual Report 2024. Toshkent: IT Park, 2024, 112 b.

[7] Ewing Marion Kauffman Foundation. Startup Ecosystem Report 2023. Kansas City, 2023, pp. 34–58.

DOI: https://doi.org/10.66493/1syjb115
© Sharq universiteti, 2026